

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เรื่อง เพิ่มพูนพงศาวดาร (๑)

ครูผู้สอน ครูฟาริตะห์ เบญญาภาจ

ครูรุ่งพิรุณ เชื้อนรอบ

เพิ่มพูนพงศาวดาร (๑)

ภาพสร้างกรุงศรีอยุธยา

นายอิม เขียน

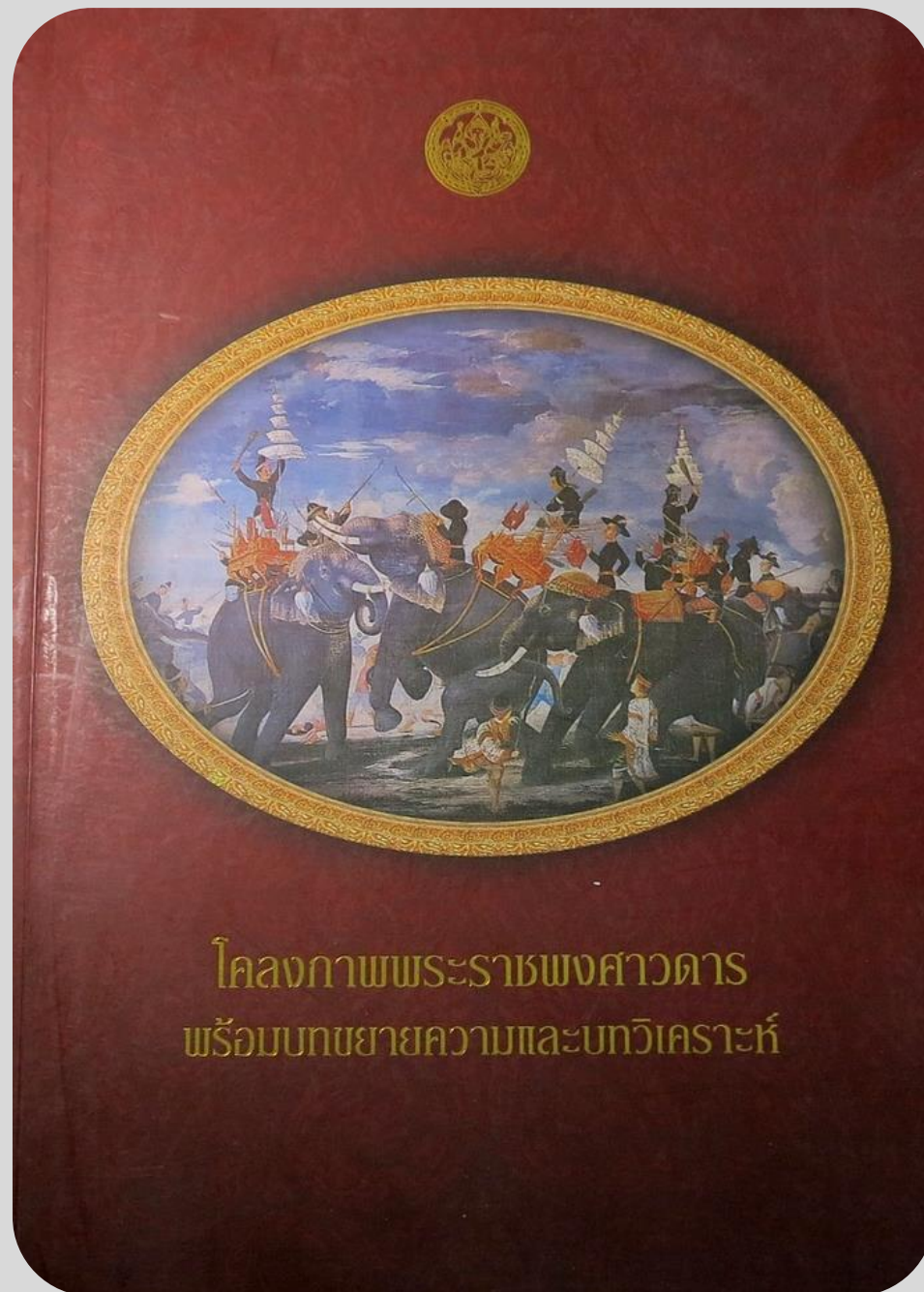
ภาพสมเด็จพระนเรศวรมหาราชทำยุทธหัตถี กับพระมหาอุปราชา

หลวงพิศณุกรรม เขียน

กิจกรรม

ศึกษาใบความรู้

เรื่อง ความเป็นมาและความสำคัญ

ของโคลงภาพพระราชพงศาวดาร

รูปแบบกิจกรรม

๑. ให้นักเรียนจับคู่
๒. ให้นักเรียนแต่ละคู่ร่วมกันศึกษาใบความรู้ เรื่อง ความเป็นมาและความสำคัญของโคลงภาพ พระราชพงศาวดาร
๓. นักเรียนสรุปองค์ความรู้

ใบความรู้ เรื่อง ความเป็นมาและความสำคัญของโคลงภาพพระราชพงศาวดาร
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง สะท้อนสารผ่านวินิจจัย
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

โคลงภาพพระราชพงศาวดาร

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพได้ทรงพระนิพนธ์คำอธิบายเกี่ยวกับหนังสือโคลงภาพพระราชพงศาวดารไว้ว่า เกิดขึ้นโดยพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเลือกสรรเรื่องในพระราชพงศาวดารให้ช่างเขียนที่มีฝีมือเขียนรูปภาพและให้มีโคลงบอกเรื่องพระราชพงศาวดารตรงที่เขียนรูปภาพติดประจำไว้ทุกกรอบ รูปขนาดใหญ่มีจำนวนโคลงรูปละ ๖ บท รูปขนาดกลาง และขนาดเล็ก มีจำนวนโคลงรูปละ ๔ บท การแต่งโคลงนั้น พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชนิพนธ์บ้าง โปรดเกล้าฯ ให้พระบรมวงศานุวงศ์และข้าราชการซึ่งสันตติบทกลอนแต่งถวายบ้างรูปภาพเรื่องพระราชพงศาวดารที่โปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นมีจำนวน ๙๒ ภาพ โคลงที่แต่งมีจำนวนทั้งสิ้น ๓๗๖ บท สร้างสำเร็จเมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๐

พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) ได้กล่าวไว้ชัดเจนในรายนำโคลงภาพพระราชพงศาวดารว่า พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมีพระราชประสงค์ที่จะสรรเสริญพระเกียรติคุณของพระมหากษัตริย์ไทยในสมัยอยุธยาและรัตนโกสินทร์ที่มีพระมหากษัตริย์องค์ต่อประเทศอย่างใหญ่หลวงในด้านต่าง ๆ รวมไปถึงเชิดชูเกียรติหมู่เสวกามาตย์ที่มีความกล้าหาญ สุจริต

และกตัญญูต่อแผ่นดิน นอกจากนั้น ยังมีพระราชประสงค์อีกสองประการคือ “หนึ่งพระประสงค์จะบำรุงผดุงฝีมือช่างสยาม รจเรขงามเอี่ยมสอดาต เเชิงฉลาดลายประดิษฐ์ ส่วนวิจิตรพิงชม หนึ่งพระบรมราชประสงค์จะใคร่ทรงทำนุปลูกปรีชาเชิงฉลาด แห่งนักปราชญ์กาพย์โคลงเพื่อชระโลง ชูเชิดเพื่อบรรเจิดเกียรติยศ ให้ปรากฏยาววัน”

ใบความรู้

เรื่อง ความเป็นมาและความสำคัญของโคลงภาพพระราชพงศาวดาร

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

ใบความรู้

โคลงสองเรื่องที่คัดมาให้นักเรียนได้ศึกษา ได้แก่ โคลงประกอบรูปที่ ๑๐ แผ่นดินสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ ภาพพระสุริยทัยขาดคอช้าง พระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และโคลงประกอบรูปที่ ๕๖ แผ่นดินสมเด็จพระเจ้าเสือ ภาพพันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต พระนิพนธ์พระเจ้าน้องยาเธอพระองค์เจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนครสวรรค์ประพินธ์พงศ์) ภาพพระสุริยทัยขาดคอช้าง ซึ่งได้รับรางวัลที่ ๓ เป็นภาพเขียนฝีพระหัตถ์สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ และภาพพันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต ซึ่งได้รับรางวัลที่ ๑๑ เขียนโดยนายทอง (พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าทองทิพย์) ปัจจุบันภาพทั้งสองประดับอยู่ ณ พระที่นั่งวิมานิมหาราชวังบางปะอิน

เรื่อง ความเป็นมาและความสำคัญของโคลงภาพพระราชพงศาวดาร

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

กิจกรรม

ศึกษาใบความรู้

เรื่อง **ความเป็นมาและความสำคัญ**
ของโคลงภาพพระราชพงศาวดาร

กิจกรรม

ใบงาน เรื่อง

ความเป็นมาและความสำคัญ
ของโคลงภาพพระราชพงศาวดาร
ภาพที่ ๑๐ และ ภาพที่ ๕๖

ใบงาน เรื่อง ความเป็นมาของโคลงภาพพระราชพงศาวดาร
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง สะท้อนสารผ่านวินิจจัย
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปความรู้แล้วตอบคำถามจากการศึกษาความเป็นมาและความสำคัญของโคลงภาพพระราชพงศาวดาร

ความเป็นมา

โคลงภาพพระราชพงศาวดาร.....

ลักษณะการประพันธ์

จุดประสงค์การประพันธ์

ภาพที่ ๑๐ พระสุริโยทัยขาดคอช้าง

ภาพที่ ๕๖ พันท้ายสิงห์ถวายชีวิต

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงาน

เรื่อง

ความเป็นมาของ

โคลงภาพพระราชพงศาวดาร

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

รูปแบบกิจกรรม

๑. ให้นักเรียนแต่ละคู่ ร่วมกันทำใบงาน

เรื่อง ความเป็นมาของโคลงภาพพระราชพงศาวดาร

๒. นักเรียนสรุปองค์ความรู้และอภิปรายความรู้

อภิปรายความรู้

เรื่อง ความเป็นมาและความสำคัญ
ของโคลงภาพพระราชพงศาวดาร

พระราชพงศาวดาร

พระราช + พงศาวดาร

หมายถึง เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ที่
เกี่ยวกับประเทศชาติหรือพระมหากษัตริย์

คำถามชวนคิด

โคลงภาพพระราชพงศาวดาร
มีความเป็นมาอย่างไร

ความเป็นมา โคลงภาพพระราชพงศาวดาร

โคลงภาพพระราชพงศาวดารเป็นหนังสือแต่งขึ้นโดยพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งเลือกเรื่องราวที่เป็นเหตุการณ์ประวัติศาสตร์สำคัญ สมัยอยุธยา สมัยธนบุรี และสมัยรัตนโกสินทร์ ถึงรัชกาลพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว

ความเป็นมา โคลงภาพพระราชพงศาวดาร

ทรงเลือกสรรเรื่องราวจากพงศาวดาร โดยให้ช่างเขียนที่มีฝีมือเขียนรูปภาพและให้แต่งโคลงบอกเรื่องประกอบภาพทุกภาพ มีทั้งรูปขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก

คำถามชวนคิด

รูปภาพพระราชพงศาวดาร
ที่โปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้น
มีจำนวนกี่ภาพ

มีจำนวน ๙๒ ภาพ

คำถามชวนคิด

จำนวนบทโคลงที่นำมาประกอบ
รูปภาพขนาดใหญ่มีจำนวนกี่บท

รูปภาพพงศาวดารขนาดใหญ่

จำนวนบทโคลงที่นำมาประกอบรูปภาพ
ขนาดใหญ่ มีจำนวนโคลงรูปละ ๒ บท

คำถามชวนคิด

จำนวนบทโคลงที่นำมาประกอบรูปภาพ
ขนาดกลางและขนาดเล็กมีจำนวนกี่บท

รูปภาพพงศาวดารขนาดกลาง ขนาดเล็ก

จำนวนบทโคลงที่นำมาประกอบรูปภาพขนาดกลาง
ขนาดเล็ก มีจำนวนโคลงรูปละ ๔ บท

คำถามชวนคิด

โคลงภาพพระราชพงศาวดาร
ที่ตั้งขึ้นมีทั้งหมดกี่บท

มีทั้งหมด ๓๗๖ บท

คำถามชวนคิด

โคลงภาพพระราชพงศาวดาร
สร้างสำเร็จเมื่อใด

สร้างสำเร็จเมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๐

คำถามชวนคิด

ผู้พระราชทานนิพนธ์

โคลงภาพพระราชพงศาวดาร

ผู้พระราชนิพนธ์

โคลงภาพพระราชพงศาวดาร

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

คำถามชวนคิด

โคลงภาพพระราชพงศาวดาร
แต่งขึ้นเพื่อจุดประสงค์ใด

จุดประสงค์การประพันธ์

โคลงภาพพระราชพงศาวดาร

เพื่อสรรเสริญพระเกียรติคุณของ
พระมหากษัตริย์สมัยอยุธยาถึงสมัยรัตนโกสินทร์

จุดประสงค์การประพันธ์

โคลงภาพพระราชพงศาวดาร

เพื่อเชิดชูเกียรติข้าราชการที่มีความกล้าหาญ
สุจริตและความกตัญญูต่อแผ่นดิน

จุดประสงค์การประพันธ์

โคลงภาพพระราชพงศาวดาร

**เพื่อส่งเสริมและเชิดชูการฝีมือของงานช่างไทย
และศิลปะการประพันธ์**

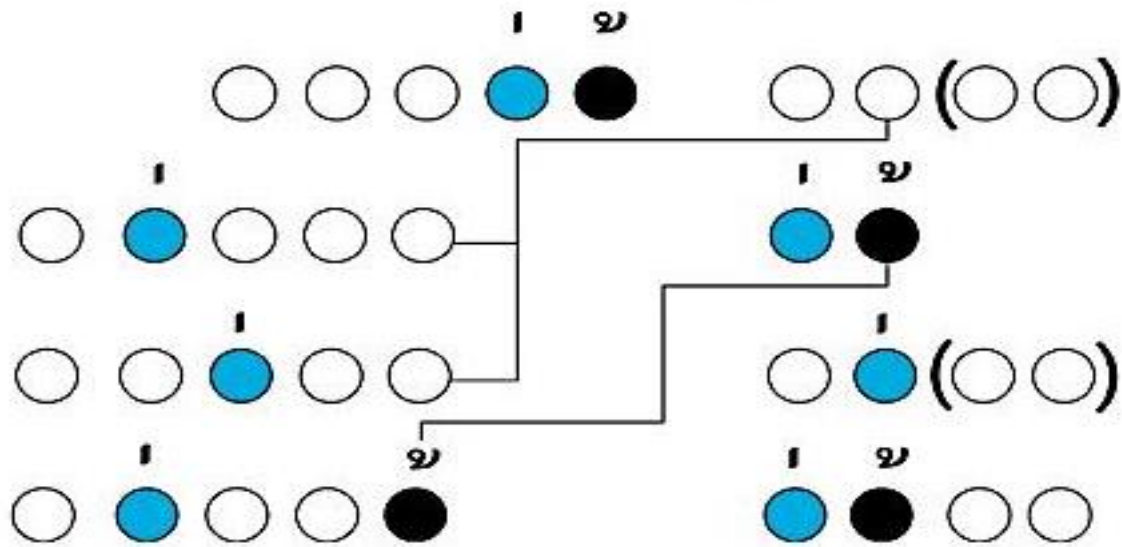
คำถามชวนคิด

โคลงภาพพระราชพงศาวดาร
ใช้ลักษณะคำประพันธ์ใดในการประพันธ์

ลักษณะการประพันธ์

โคลงภาพพระราชพงศาวดาร

บทร้อยกรอง

รูปแบบ โคลงสี่สุภาพ

โคลงภาพพระราชพงศาวดาร

ภาพที่ ๑๐ พระสุริโยทัยขาดคอช้าง

ภาพที่ ๕๖ พันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต

ภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง

คำถามชวนคิด

โคลงภาพพระราชพงศาวดาร
ภาพที่ ๑๐ พระสุริโยทัยขาดคอช้าง
เป็นภาพเขียนฝีพระหัตถ์ของใคร

ผู้เขียนภาพที่ ๑๐

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์

คำถามชวนคิด

โคลงภาพพระราชพงศาวดาร
ภาพที่ ๑๐ พระสุริโยทัยขาดคอช้าง
ผู้พระราชานิพนธ์โคลงประกอบคือใคร

ผู้พระราชนิพนธ์โคลงประกอบภาพ

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
(รัชกาลที่ ๕)

ภาพที่ ๕๖

ภาพบันทึกนรสิงห์ถวายชีวิต

คำถามชวนคิด

โคลงภาพพระราชพงศาวดาร
ภาพที่ ๕๖ พันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต
เป็นภาพเขียนของใคร

ผู้เขียนภาพที่ ๕๖

นายทอง (พระวรรณवादวิจิตร)

คำถามชวนคิด

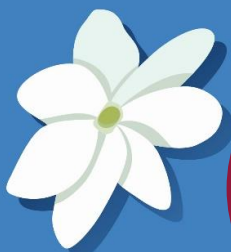
โคลงภาพพระราชพงศาวดาร
ภาพที่ ๕๖ พันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต
ผู้พระนิพนธ์โคลงประกอบภาพคือใคร

ผู้พระนิพนธ์โคลงประกอบภาพ

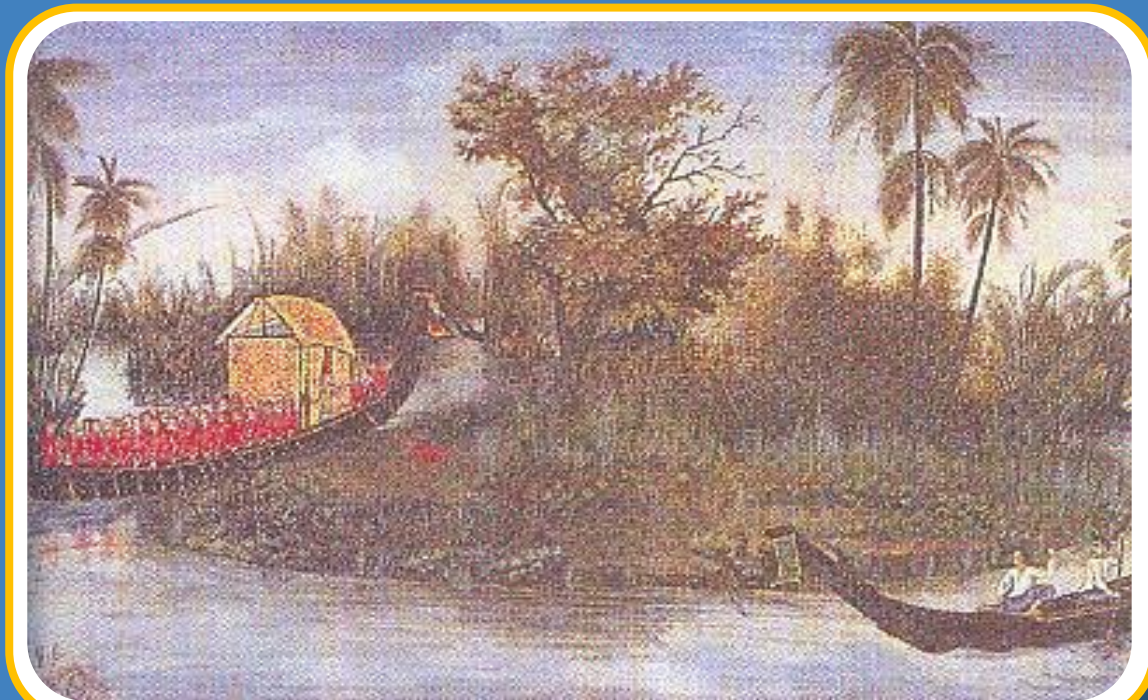
พระเจ้าน้อยยาเธอ พระองค์เจ้าวรวรรณากร
(พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์)

โคลงภาพพระราชพงศาวดาร

ภาพที่ ๑๐

ภาพที่ ๕๖

สรุปความรู้

โคลงภาพพระราชพงศาวดารเกิดขึ้นโดยพระราชดำริ
พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเลือกสรร
เรื่องราวในพระราชพงศาวดารให้ช่างเขียนที่มีฝีมือเขียน
รูปภาพและให้มีโคลงบอกเรื่อง มีพระราชประสงค์ที่
จะสรรเสริญพระเกียรติคุณของพระมหากษัตริย์ไทยในสมัย
อยุธยาและรัตนโกสินทร์ที่มีพระมหากษัตริย์คุณต่อแผ่นดิน

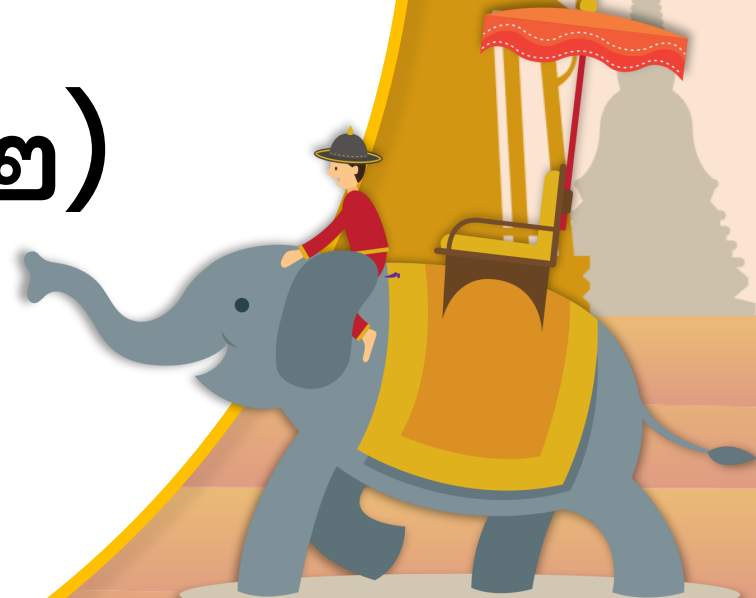

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

เพิ่มพูนพงศาวดาร (๒)

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
๒. ใบงาน เรื่อง การถอดคำประพันธ์

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

